

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на културата

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 – г.

На основание чл. 13д от Закона за професионалното образование и обучение при спазване на изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, и във връзка с осъществяване на професионално образование по професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Учебна програма за специфична професионална подготовка по учебен предмет **Обща полиграфия** за специалност код **2130301** „Полиграфия“, професия код **213030** „Полиграфист“ от професионално направление код **213** „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2017/2018 година.

БОИЛ БАНОВ

Министър на културата

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

ОБЩА ПОЛИГРАФИЯ

СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД №

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

**код 213 АУДИО-ВИЗУАЛНИ ИЗКУСТВА И ТЕХНИКИ;
ПРОИЗВОДСТВО НА МЕДИЙНИ ПРОДУКТИ**

ПРОФЕСИЯ: код 213030 ПОЛИГРАФИСТ

СПЕЦИАЛНОСТ: код 2130301 ПОЛИГРАФИЯ

София, 2017 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по учебен предмет **Обща полиграфия** е предназначена за професията **Полиграфист**, специалност **Полиграфия** от професионално направление **Аудио-визуални изкуства техники; производство на медийни продукти**, съгласно типовия учебен план за професионално образование с придобиване на трета степен на професионална квалификация, дневна форма на обучение, с прием след завършено основно образование.

В учебната програма е включен материал, с овладяването на който се цели въвеждане на учениците в професията и специалността и получаване на необходимите знания и умения.

Чрез учебното съдържание по предмета обучаемите да добиват обща представа за историята на полиграфията като професия, за нейното усъвършенстване през вековете и развитие като индустрия; за типографската мерна система, за форматите на печатния лист, за форматите на печатните издания, за видовете шрифт и за стандартите в полиграфията. Изучават различните видове полиграфическа продукция според нейното предназначение – издателска продукция (книги, вестници, списания, брошури/ и рекламна продукция /листовки, плакати, дипляни, календари, стикери, и други). Запознават се с производството на етикети и опаковки от картон, велпапе, гъвкави материали, метал, на формуляри, тетрадки, и други видове печатна продукция. Научават се да разпознават и класифицират вида полиграфическа продукция според способа на печатане.

Учебното съдържание е разпределено в 6 раздела, като в тях се конкретизира броят на учебните часове и включените теми. Всяка тема се разпределя от учителя в началото на учебната година.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебните предмети от общата професионална подготовка - **Здравословни и безопасни условия на труд** и специфичната професионална подготовка **Технология на полиграфическите процеси и Учебна практика по полиграфия**.

Приложният характер на учебния предмет изисква онагледяване с разнообразни помагала, схеми, посещение на полиграфически предприятия и специализирани изложения в областта на полиграфията.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

С обучението си по **Обща полиграфия** се цели учениците да усвоят знания и умения за полиграфията като цяло. Учениците трябва да придобият начални умения за прилагане на получените знания при решаване на конкретни проблеми в бъдещата си професионална

дейност.

Изучаването на **Обща полиграфия** съдейства за общотехническата подготовка на учениците, за развиване на професионалните им интереси и за формиране на творческо отношение към проблемите на полиграфическата индустрия

Основните задачи на учебно-възпитателната работа по предмета са:

- да се изяснят и осмислят от учениците основните понятия в полиграфическо производство;
- да се развиват познавателните интереси на учащите се към полиграфическо производство;
- на основата на придобитите знания учениците да придобият елементарни умения за творческо прилагане на техническите средства;
- да се формират качества на: точност, самостоятелност, творчество, умения за преодоляване на трудностите. Учениците трябва да придобият начални умения за прилагане на получените знания при решаване на конкретни проблеми в бъдещата си производствена дейност.

С усвояването на знания по **Обща полиграфия** се постига ефективност и високи показатели за определяне на нейното ниво, уточняване на значението □ за повишаване на производителността на труда и качеството на произвежданата продукция.

Изучаването на **Обща полиграфия** съдейства за общотехническата подготовка на учениците, за развиване на професионалните им интереси и за формиране на творческо отношение към внедряването и експлоатацията на техническите средства в съвременното полиграфическо производство.

Основните задачи на учебно-възпитателната работа по предмета са:

- да се изяснят и осмислят от учениците основните понятия за полиграфическо производство;
- да се развиват познавателните интереси на учащите се към съвременната полиграфическа индустрия;
- на основата на придобитите знания учениците да придобият елементарни умения за творческо прилагане на техническите средства;
- да се формират качества на: точност, самостоятелност, творчество, умения за преодоляване на трудностите.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

Общият брой учебни часове по учебния предмет **Обща полиграфия** се разпределя по класове в съответствие с утвърдения учебен план.

КЛАС	Брой учебни седмици	Общ брой часове
VIII	36	72
IX	36	72
X	36	54

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Структурирането на учебното съдържание е по раздели и теми. За всеки раздел в програмата са записани препоръчителен брой учебни часове и теми. Учителят конкретизира броя на учебните часове за всяка тема в съответствие с посочените за раздела. Учителят разпределя броя на часовете, предвидени по учебния план и по учебната програма в годишното си разпределение.

За постигане целите на обучението учителят разпределя учебните часове за нови знания, упражнения и контрол.

№ по ред	Наименование на разделите и темите	Брой часове
VIII КЛАС		
	РАЗДЕЛ I. История и развитие на полиграфията, шрифтове, формати, илюстрация.	36
1	История на развитието на писмеността от древността до наши дни. Откритието на Йоханес Гутенберг	4
2	Видове печатни технологии в исторически план.	4
3	Шрифт, мерни единици, формати. Формати на хартията и крайния полиграфически продукт.	12
4	Видове полиграфическа продукция	8
5	Ръкопис и оригинали – съдържание. Книга и нейните елементи.	8
	РАЗДЕЛ II. Офсетов печат	36
1	Принципи на офсетовия печат	6
2	Офсетови печатни машини	8
3	Листови офсетови печатни машини – устройство и действие	12
4	Ролни офсетови печатни машини – устройство и действие	8
	Резерв учебни часове	2
	Общ минимален брой учебни часове	72
IX КЛАС		
	РАЗДЕЛ III. Предпечат	
1	Цветознание – основни понятия	12
2	Съвременни предпечатни процеси.	4
3	Програмни продукти за текстова и графична информация.	12
4	Свързване на текст и илюстрация и подготовка за печат	8
	Раздел IV. Видове печатни способности и машини	
1	Високопечатни машини – устройство и действие.	2
2	Флексопечатни машини – устройство и действие.	8
3	Дълбокочечатни машини – устройство и действие.	4
4	Машини за сито и тампонен печат – устройство и действие.	6
5	Дигитални печатни машини – устройство и действие.	8
	Резерв учебни часове	2
	Общ минимален брой учебни часове	72
X КЛАС		
	Раздел VI. Довършителни процеси	
1	Брошурокниговезки процеси	12
2	Довършителни процеси за опаковки	10
3	Облагородяване и обработка на полиграфическата продукция.	6
	Раздел V. Основни полиграфически материали	
1	Основни материали - хартии, картони, велпапе.	6
2	Консумативи в предпечатата.	2
3	Мастила и тонери.	6
4	Консумативи в печатния процес.	4
5	Материали за довършителните процеси.	6
	Резерв учебни часове	2

1. Раздели и теми:

РАЗДЕЛ I. История и развитие на полиграфията, шрифтове, формати, илюстрация.

1.1. История на развитието на писмеността от древността до наши дни. Откритието на Йоханес Гутенберг. (Прави се исторически анализ на предпоставките за възникването на полиграфията)

1.2. Видове печатни технологии в исторически план. (Разглеждат се класическия висок печат на Гутенберг, възникването на дълбокия печат, впоследствия на литографията и офсетовия печат.)

1.3. Шрифт, мерни единици, формати. Формати на хартията и на крайния полиграфически продукт. (Изясняват се понятията шрифт, формат на набора, формати на хартията и на изданията)

1.4. Видове полиграфическа продукция. (Описват се видовете полиграфическа продукция)

1.5. Ръкопис и оригинали – съдържание. Книга и нейните елементи. (Разглеждат се основните елементи на книгата)

РАЗДЕЛ II. Офсетов печат

2.1. Принципи на офсетовия печат. (Излагат се основните принципи на офсетовия печат).

2.2. Офсетови печатни машини. (Описват се основните видове офсетови печатни машини).

2.3. Листови офсетови печатни машини – устройство и действие. (Описва се устройство и действие на листова офсетова печатна машина).

2.4. Ролни офсетови печатни машини – устройство и действие. (Описва се устройство и действие на листова офсетова печатна машина).

РАЗДЕЛ III. Предпечат

3.1. Цветознание – основни понятия. (Дава се представа за цветовете)

3.2. Съвременни предпечатни процеси. (Разглеждат се съвременните процеси на предпечат)

3.3. Програмни продукти за текстова и графична информация. (Разглеждат се предпечатните програми)

3.4. Свързване на текст и илюстрация и подготовка за печат. (Изясняват се основните принципи на свързване на текст и илюстрация)

Раздел IV. Видове печатни способности и машини

4.1. Високопечатни машини – устройство и действие. (Описва се вида печат и машините за неговото реализиране)

4.2. Флексопечатни машини – устройство и действие. (Описва се вида печат и машините за неговото реализиране)

4.3. Дълбокопечатни машини – устройство и действие. (Описва се вида печат и машините за неговото реализиране).

4.4. Машини за сито и тампонен печат – устройство и действие. (Описват се двата вида печат и устройствата за тяхното реализиране).

4.5. Дигитални печатни машини – устройство и действие. (Описва се вида печат и машините за неговото реализиране).

Раздел V. Довършителни процеси в полиграфическото производство

Брошурокниговезки процеси. (Изяснява се същността на брошуро-книговезките процеси).

Довършителни процеси за опаковки. (Изяснява се същността на довършителните процеси за опаковка).

Облагородяване и обработка на полиграфическата продукция. (Разглежда се ролята на процесите на облагородяване на полиграфическа продукция).

Раздел VI. Основни полиграфически материали

Основни материали - хартии, картони, велпапе. (Дава се обща представа за материалите в полиграфията).

Консумативи в предпечатта. (Описват се основните консумативи).

Мастила и тонери. (Дава се обща представа за мастила и тонери).

Консумативи в печатния процес. (Описват се основните консумативи).

Материали за довършителните процеси. (Описват се основните материали в довършителните процеси).

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В края на обучението учениците трябва да притежават следните знания, умения и компетентности:

знания:

- основните етапи на полиграфическото производство;
- основните полиграфическите понятия и термини;
- видовете полиграфическа продукция;
- основните машини в полиграфическото производство и тяхното предназначение.

умения:

- да владеят някои полиграфически технологии;
- да разпознават способа за производство на различните видове продукция.

компетентности:

да могат да анализират в детайли едно готово печатно издание и да дават аргументирани предложения за промяна на оформлението му;
да имат усет за по-нестандартни форми за оформление на печатни издания и да ги прилагат в собственото си професионално израстване.

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. доц. Д-р. Росица Сарджева Технологии за печат, Сиела, С. 2011
2. Росица Сарджева Мастила - Материали за полиграфията Сиела, С. 2013
3. Алашки, Б. и колектив. Справочник по полиграфия Техника. 1984.
4. Списания „Полиграфия”, „Принт Пак Магазин” и „Опаковки и печат”.
5. Kipphan, H. Handbook of Print Media. Springer. 2005.
6. Димитър Кацев Въведение в ситопечата., 2012
7. Kipphan, H. Handbook of Print Media. Springer. 2005.
8. Интернет издания

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография – София.